

**UGOVOR
IZMEĐU VLADE CRNE GORE
I VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE O MEĐUSOBNIM ODNOSIMA U
OBLASTI UPRAVLJANJA VODAMA OD ZAJEDNIČKOG INTERESA**

Vlada Crne Gore i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ugovorne strane),

Rukovodeći se namjerom da razvijaju neposrednu i dugoročnu saradnju u oblasti upravljanja vodama od zajedničkog interesa,

Želeći da doprinesu poboljšanju međusobnih ukupnih odnosa, kao i odnosa u regionu,

UZIMAJUĆI u obzir nastojanje ugovornih strana da, tokom procesa pridruživanja Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU), harmonizuju svoje propise sa propisima EU u oblasti voda i životne sredine, posebno imajući u vidu odredbe Direktive 2000/60/EK Evropskog parlamenta i Savjeta EU od 23. oktobra 2000. godine (Okvirna direktiva EU o vodama, u daljem tekstu: ODV),

POLAZEĆI od obaveze poštovanja i usklađenosti sa međunarodnim standardima i principima vodnog prava i životne sredine, utvrđenim: Konvencijom o zaštiti i održivom korišćenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Helsinki, 1992.), Konvencijom o pravu neplovidbenih korišćenja međunarodnih vodotoka (Njujork, 1997. godina), Konvencijom ESPOO, Konvencijom o saradnji na zaštiti i održivom korišćenju rijeke Dunav (Sofija, 1994.), Konvencijom o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja (Barcelona, 1976.) i svim protokolima donijetim na osnovu te konvencije, kao i drugim relevantnim međunarodnim sporazumima i drugim pravnim aktima,

dogovorile su se kako slijedi:

I OPŠTE ODREDBE

Ciljevi Ugovora

Član 1

Polazeći od potrebe uspostavljanja cjelovitog upravljanja vodama od zajedničkog interesa, a u skladu sa međunarodno pravnim instrumentima u ovoj oblasti koji obavezuju ugovorne strane, a posebno ODV, cilj Ugovora je razmatranje i sporazumno rješavanje svih pitanja, uključujući radove i djelatnosti, u oblasti održivog upravljanja vodama i vodnim objektima za koje su zbog uticaja na promjenu količine ili kvaliteta voda zainteresovane obije ili jedna od ugovornih strana.

Predmet Ugovora

Član 2

Odredbe ovog ugovora odnose se na vode od zajedničkog interesa, intervencije, vodne objekte (od kojih su od posebnog značaja hidroelektrane), aktivnosti i događaje koji imaju ili mogu, s vodoprivrednog stanovišta, imati uticaj na vode, vodne objekte i uređaje za korišćenje voda, a posebno na:

- 1) vodni bilans voda;

- 2) zaštitu i odbranu od štetnog dejstva voda;
- 3) uređivanje i održavanje vodotoka;
- 4) korišćenje svih voda od zajedničkog interesa (od kojih su od posebnog značaja vode Bilećkog jezera, Pive, Tare i Čehotine sa njihovim slivovima);
- 5) korišćenje i upravljanje zajedničkim vodnim objektima;
- 6) zaštitu prekograničnih voda od zagađenja;
- 7) istraživanje uticaja intervencija vodoprivrednih zahvata na teritoriju druge ugovorne strane, kao i na životnu sredinu;
- 8) razmjenu mišljenja, informacija i podataka, istraživanja, projektovanja, izvođenja i opažanja u vezi sa tač. 1 do 7 ovog člana;
- 9) međusobno obavještanje, informisanje i konsultovanje i razmjenu iskustava i saradnju na regionalnim i drugim nivoima organizovanja i povezivanja u oblasti voda.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom ugovoru imaju sljedeće značenje:

1. „*održivo upravljanje vodama*“ je jedinstveno upravljanje površinskim i podzemnim vodnim resursima na način koji, srazmjerno prirodnim, hidrološkim i tehničkim mogućnostima, obezbjeđuje:
 - vodu u dovoljnim količinama i odgovarajućeg kvaliteta za očuvanje, zaštitu i poboljšanje akvatičnih eko-sistema, kao i kopnenih i močvarnih eko-sistema koji su direktno zavisni od akvatičnih eko-sistema,
 - vodu u dovoljnim količinama i odgovarajućeg kvaliteta za sve vidove korišćenja,
 - zaštitu od akcidentnog zagađenja,
 - zaštitu od štetnog dejstva voda,
 - rješavanje sukoba interesa odnosno usaglašavanje u vezi sa različitim vidovima korišćenja voda, s tim da postojeće korišćenje nema nikakav prioritet u odnosu na bilo koje drugo korišćenje osim ako nije zasnovano na sporazumu sa drugom ugovornom stranom,
 - razuman i pravičan udio u postojećem i budućem korišćenju voda, uključujući i obavezu naknade štete od prekograničnih uticaja odnosno kompenzacije pogođene ugovorne strane, i
 - efikasnu kontrolu vodnog režima i vodnih objekata;
2. „*vode od zajedničkog interesa*“ su sve površinske i podzemne vode, uključujući i vodotoke i njihove slivove, koji su presječeni državnom granicom ili su na njihovim slivnim područjima za koje su zbog uticaja na promjenu količine ili kvaliteta voda ili prekograničnog uticaja zainteresovane obje ili jedna od ugovornih strana;
3. „*prekogranični uticaj*“ je svaki uticaj izazvan korišćenjem voda odnosno drugom promjenom vodnog režima koji je nastao ljudskom aktivnošću usljed intervencije jedne ugovorne strane na teritoriji druge ugovorne strane (odnosno druge države), koji može uticati na život, imovinu, bezbjednost objekata i životnu sredinu na teritoriji druge ugovorne strane, a koji se na bazi nivoa znanja dviju ugovornih strana može egzaktno iskazati;
4. „*intervencija*“ je svaka postojeća, započeta, planirana ili buduća aktivnost u vezi voda, koja je uzrokovala ili može da uzrokuje prekogranični uticaj;
5. „*šteta od prekograničnih uticaja*“ je svaka šteta nastala intervencijom koja je imala odnosno ima uticaj na život, imovinu, bezbjednost objekata ili životnu sredinu odnosno vodno tijelo na teritoriji druge ugovorne strane ili kojom je povrijeđeno neko njeno pravo ili na pravu zasnovan interes.

6. „*vodni objekti*“ su građevinski objekti ili skupovi takvih objekata, zajedno sa pripadajućim uređajima, koji čine tehničku, odnosno tehnološku cjelinu, a služe za integralno upravljanje vodama, uređenje voda i vodotoka, zaštitu od štetnog dejstva voda, zaštitu voda od zagađivanja, obezbjeđivanje vode i stvaranje uslova za razne načine korišćenja i upotrebe voda;
7. „*akcidentno zagađenje*“ je iznenadno zagađenje nastalo kao posljedica bilo koje aktivnosti ili događaja koji uključuju opasne materije i druge nepoželjne agense, a usljed koga nastaju direktne ili indirektno, neposredne ili odložene posljedice po zdravlje ili bezbjednost stanovništva, flore, faune, zemljišta, vazduha, vode, klime, pejzaža ili istorijskih spomenika i drugih građevina, ili interakciju više pomenutih faktora, kao i efekti na kulturnu baštinu ili društveno-ekonomske uslove, koji su rezultat pomenutih faktora;
8. „*stanje voda*“ je stanje nekog vodnog tijela određeno njegovim kvantitativnim ili kvalitativnim stanjem.

Osnovna načela

Član 4

Sve intervencije i aktivnosti (postojeće i buduće), iz okvira ovog ugovora, ugovorne strane će zasnovati na načelima prevencije, predostrožnosti, nenanošenja štete, realizacije principa „zagađivač plaća“, održivog privrednog razvoja, održivog upravljanja vodama i razumnog i pravičnog korišćenja voda, a u pogledu zaštite životne sredine - korišćenja voda na održiv način.

Ugovorne strane će obezbijediti transparentnost i učešće javnosti u donošenju odluka koje se odnose na pitanja koja su predmet ovog ugovora.

Ugovorne strane će se pridržavati i djelovati u skladu sa međunarodnim aktima, standardima i direktivama EU, kao i nacionalnim zakonodavstvima, koji nije u suprotnosti sa međunarodnim pravom.

II MEĐUSOBNI ODNOSI

Načini saradnje

Član 5

Ugovorne strane će radi primjene ovog ugovora saradivati putem:

- 1) redovne i blagovremene razmjene potpunih i tačnih podataka i informacija o svim pitanjima koja su predmet ovog ugovora,
- 2) konsultovanja, usaglašavanja i aktivnog učešća u radu Komisije Crne Gore i Bosne i Hercegovine za upravljanje vodama od zajedničkog interesa iz člana 16 ovog ugovora (u daljem tekstu: Komisija za vodoprivredu) i tijela formiranih u okviru te komisije,
- 3) aktivnog sprovođenja pravnih, organizacionih, institucionalnih, tehničkih, ekonomskih i drugih mjera potrebnih za primjenu ovog ugovora.

Detaljniji odnosi u ostvarivanju saradnje između ugovornih strana koji su predmet ovog ugovora biće uređeni međusobnim aktima ugovornih strana.

Korišćenje voda

Član 6

Ugovorne strane će, na osnovu bilansa voda od zajedničkog interesa, usaglašenih planova odnosno projekata, vodoprivrednih akata i drugih relevantnih kriterijuma, obezbijediti pravično, razumno i održivo korišćenje raspoloživih količina voda.

Ugovorne strane će posebnim aktima bliže utvrditi: relevantne faktore za pravično, razumno i održivo korišćenje voda od zajedničkog interesa, način rješavanja sporova u praktičnom korišćenju voda od zajedničkog interesa, metodologiju za izradu njihovog bilansa, kao i način mjerenja protoka i utvrđivanje raspoloživih količina voda.

Zaštita voda

Član 7

Ugovorne strane će preduzimati mjere da spriječe pogoršanje i težiti poboljšavanju stanje voda od zajedničkog interesa.

Ugovorne strane će, po potrebi, dogovoriti da na osnovu zajednički usvojene metodologije bazirane na ODV, redovno ispituju kvalitet voda, kao i da na osnovu usaglašenih kriterijuma za kvalitet voda i metodologije za procjenu i određivanje rezultata ispitivanja, redovno zajednički procenjuju stanje i tendencije promjena stanja voda.

Ugovorne strane će preduzeti mjere za sprječavanje i otklanjanje posljedica akcidentnih zagađenja i dospijevanja u vodu opasnih materija i nutrijenata iz tačkastih i difuznih izvora zagađenja. Ugovorne strane prihvataju listu opasnih materija iz ODV vodeći se principima najvećeg standarda.

Ugovorne strane će se, prilikom izdavanja vodne dozvole i drugih vodnih akata za nove objekte ili rekonstrukciju postojećih objekata na području koje je predmet ovog ugovora, primjenjivati najbolju raspoloživu tehnologiju za prečišćavanje voda koje se ispuštaju u vode od zajedničkog interesa i poštovati zajednički usvojene granične vrijednosti parametara kvaliteta tih voda.

Ugovorne strane će uzeti u obzir odgovarajuće propise EU prilikom utvrđivanja graničnih vrijednosti parametara kvaliteta voda, kako je određeno ODV.

U slučaju pojave prekograničnog uticaja difuznih izvora zagađenja na kvalitet voda, ugovorne strane će preduzeti mjere radi smanjenja uticaja, odnosno njegove kontrole.

Ugovorne strane će, u okviru izrade strategija protiv zagađenja voda, uraditi procjene rizika za primarne opasne zagađujuće materije.

Ugovorne strane će se, u najkraćem mogućem roku, međusobno obavijestiti ukoliko se dogodi vanredno zagađenje voda koje može da ima za posledicu prekogranični uticaj, ili se taj uticaj sa velikom vjerovatnoćom može očekivati. Na zahtjev pogođene ugovorne strane, druga ugovorna strana će saradivati na smanjenju i otklanjanju posljedica.

Ugovorne strane će, po potrebi, radi smanjenja posljedica od vanrednih zagađenja od naftnih derivata ili drugih plivajućih zagađenja, preduzeti mjere za intervencije na ugroženim površinama voda od zajedničkog interesa.

Ugovorne strane će, po potrebi, saradnju u oblasti zaštite voda bliže regulisati posebnim aktom.

Zaštita od štetnog dejstva voda

Član 8

Ugovorne strane će preduzimati potrebne mjere radi zaštite od štetnog dejstva voda od zajedničkog interesa i neće izvoditi takve radove, niti jednostrano utvrđivati takve mjere, koje na teritoriji druge ugovorne strane mogu uzrokovati štetno dejstvo voda od prekograničnog uticaja.

Ugovorne strane mogu, po potrebi, posebnim aktom bliže urediti pitanja od značaja za zaštitu od štetnog dejstva voda.

Vodni objekti i radovi

Član 9

Ugovorne strane će, u skladu sa odredbama ovog ugovora:

- 1) zajednički održavati u dobrom stanju sve vodne objekte i uređaje, korita vodotoka i kanale koji su predmet ovog ugovora,
- 2) saglasno ovom ugovoru postupati u rukovanju i pogonu vodnih objekata i uređaja,
- 3) sporazumno obavljati na području jedne ili druge države promjenu postojećih ili izgradnju novih vodnih objekata i uređaja, kao i preduzimati nove radove i mjere koje bi mogle imati uticaj na režim voda od zajedničkog interesa, i
- 4) usaglasiti sve planirane radnje, koje će se preduzeti na području jedne ugovorne strane, a koje mogu uticati na održivo upravljanje vodama druge ugovorne strane, izdavanjem prethodnog vodoprivrednog (vodnog) akta (vodoprivredni - vodni uslovi, vodoprivredna - vodna saglasnost ili druga odgovarajuća akta), a po izgradnji vodnog objekta izdavanjem vodoprivredne (vodne) dozvole one ugovorne strane na čijem se prostoru očekuje prekogranični uticaj.

Za izgradnju, korišćenje i održavanje pojedinih značajnijih vodnih objekata, odnosno vodnih objekata sa značajnijim prekograničnim uticajem, ugovorne strane mogu zaključiti poseban ugovor.

Komisija iz člana 16 ovog ugovora formiraće posebnu potkomisiju (član 18 ovog ugovora) sa zadatkom da pripremi predlog pravične raspodjele hidroenergetskog potencijala hidrosistema Trebišnjice, kao prvu fazu u primjeni - realizaciji ovog ugovora.

Monitoring, razmjena i analiza podataka i informacija

Član 10

Ugovorne strane će obezbijediti odgovarajući monitoring radi ocjene kvantiteta, kvaliteta i stanja voda.

Ugovorne strane će dogovoriti razmjenu i obim potrebnih informacija o hidrogeologiji, vodozahvatima i ispustima, o režimu rada, pogonu i stanju vodnih građevina, kao i drugih informacija potrebnih za upoznavanje, prevenciju, ocjenu i otklanjanje prekograničnih uticaja.

Ugovorne strane će, pored razmjene podataka koje sakupljaju na sopstvenim mrežama za monitoring, po potrebi, uvesti i zajednički usaglašene planirane radnje za monitoring količina i/ili stanja voda na teritoriji koja je predmet ovog ugovora, koje će se koristiti i radi uzbuñivanja u slučaju nastanka opasnih pojava.

Obezbjeđenje finansijskih sredstava za realizaciju projekata

Član 11

Odredbe ovog ugovora primjenjivaće se i na zajednički nastup u obezbjeđenju potrebnih finansijskih sredstava (uključujući i međunarodnu odnosno drugu pomoć) iz domaćih i međunarodnih odnosno inostranih izvora za realizaciju projekata u odnosima koji čine predmet ovog ugovora.

Saradnja sa susjednim državama

Član 12

Ugovorne strane će koordinisano unaprjeđivati saradnju sa drugim, a posebno susjednim, državama i po potrebi će tu saradnju zajednički ugovorno regulisati, uz uvažavanje obaveza prihvaćenih ovim ugovorom.

Odgovornost za štete od prekograničnih uticaja i kompenzacija

Član 13

Ugovorne strane će, pri korišćenju voda od zajedničkog interesa na svojim teritorijama, preduzeti sve odgovarajuće mjere radi sprječavanja prouzrokovanja značajnije štete drugoj ugovornoj strani, bez prethodno postignutog sporazuma sa tom ugovornom stranom odnosno pribavljanja saglasnosti od njenog nadležnog organa.

Ako je značajnija šteta ipak prouzrokovana drugoj ugovornoj strani, ugovorna strana čije je korišćenje voda od zajedničkog interesa prouzrokovalo takvu štetu će, u nedostatku zaključenog sporazuma, odnosno izdate saglasnosti ili drugog odgovarajućeg akta nadležnog organa pogođene ugovorne strane o takvom korišćenju, preduzeti sve odgovarajuće mjere, u skladu sa relevantnim međunarodnim pravom i ovim ugovorom, konsultujući se sa pogođenom ugovornom stranom, radi otklanjanja i sprječavanja takve štete, i po potrebi, raspraviti pitanje kompenzacije.

Ugovorne strane mogu, po potrebi, u skladu sa ovim ugovorom i međunarodnim pravom, posebnim aktom utvrditi relevantna načela i postupke koji će se primjenjivati prilikom utvrđivanja šteta od prekograničnih uticaja, odgovornosti za nastanak šteta i naknadu šteta odnosno kompenzaciju. Priprema ovog akta ne smije biti razlog za odugovlačenje u utvrđivanju naknade određene štete odnosno kompenzacije.

Naknada štete odnosno kompenzacija po osnovu ovog ugovora pripada i za štetu od prekograničnog uticaja, koja je (šteta) učinjena intervencijom za koju ne postoji zaključeni sporazum sa pogođenom ugovornom stranom.

U slučaju iz stava 4 ovog člana naknada štete odnosno kompenzacija pripada od dana izvršene intervencije.

Staranje o geodetskim osnovnim tačkama

Član 14

Ugovorne strane će, svaka na svojoj državnoj teritoriji i o svom trošku, čuvati, održavati, po potrebi dopunjavati i obnavljati osnovne geodetske tačke, znakove i vodomjere, koji se koriste pri izvođenju i održavanju vodnih građevina i obavljanju vodnih djelatnosti na vodama od zajedničkog interesa. Ugovorne strane će podatke o ovim tačkama na zahtjev staviti na korišćenje i raspolaganje drugoj ugovornoj strani.

Informisanje i konsultovanje javnosti

Član 15

Ugovorne strane će podržavati aktivno uključivanje svih zainteresovanih subjekata u aktivnosti koje su od značaja za sprovođenje ovog ugovora, posebno u izradi, preispitivanju i ažuriranju planova ili projekata koji se odnose na upravljanje vodama od zajedničkog interesa.

III KOMISIJA ZA VODOPRIVREDU I NJENA TIJELA

Osnivanje, sastav i konstituisanje

Član 16

Ugovorne strane će, radi ostvarivanja saradnje u upravljanju vodama od zajedničkog interesa, u skladu sa odredbama ovog ugovora, osnovati stalnu Komisiju za upravljanje tim vodama (u daljem tekstu: Komisija za vodoprivredu).

Komisija se sastoji od 10 članova. Svaka ugovorna strana imenuje po pet svojih članova.

Ugovorne strane će se o imenovanju članova Komisije obavijestiti diplomatskim putem. Na isti način ugovorne strane će se obavijestiti i o prestanku dužnosti imenovanih lica i novim imenovanjima, u najkraćem roku.

Komisija za vodoprivredu će se konstituisati najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog ugovora.

Zadaci i djelokrug rada Komisije za vodoprivredu

Član 17

Nadležnosti, zadaci i djelokrug Komisije utvrđuje se, u skladu sa ovim ugovorom i nacionalnim zakonodacstvom, Poslovníkom Komisije za vodoprivredu, koji će Komisija donijeti na svom prvom zasijedanju.

Formiranje radnih tijela Komisije za vodoprivredu i angažovanje eksperata

Član 18

Komisija, u skladu s potrebama, formira stalne potkomisije, ad hoc potkomisije i ekspertske grupe, a može da angažuje i pojedine eksperte, za pojedina pitanja i izradu predloga za njihovo rješavanje, odnosno za usaglašavanje i izvršenje zadataka od zajedničkog interesa.

Administrativne poslove za potrebe Komisije obavljaju organi odnosno tijela ugovornih strana nadležni za međunarodnu saradnju u oblasti voda.

Način donošenja odluka i zapisnik

Član 19

Komisija za vodoprivredu svoje odluke, zaključke i sl. donosi jednoglasno.

Komisija o zasijedanju priprema zapisnik, na crnogorskom jeziku i na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanskom, hrvatskom, srpskom), kojeg odobravaju ugovorne strane.

Javnost rada Komisije za vodoprivredu

Član 20

Komisija za vodoprivredu će o svom radu redovno, blagovremeno i potpuno, u skladu sa propisima, obavještavati javnost.

U cilju ostvarivanja javnosti rada, ugovorne strane će obezbijediti uslove za učešće javnosti u radu Komisije i realizaciju usvojenih odluka.

Rok za formiranje potkomisije i pripremu predloga raspodjele hidroenergetskog potencijala hidrosistema Trebišnjice

Član 21

Potkomisija iz člana 9 stav 3 ovog ugovora formiraće se najkasnije u roku od 30 dana od dana konstituisanja Komisije za vodoprivredu.

Potkomisija iz stava 1 ovog člana dužna je da u roku od 15 dana od dana njenog formiranja donese poslovnik o svom radu, a u daljem roku od 90 dana pripremi i Komisiji za vodoprivredu dostavi cjelovit predlog pravične raspodjele hidroenergetskog potencijala hidrosistema Trebišnjice, s mogućnošću produženja iz objektivnih razloga, a uz saglasnost obje strane.

Ukoliko Potkomisija ne bude u mogućnosti da pripremi predlog raspodjele hidroenergetskog potencijala hidrosistema Trebišnjice iz stava 2 ovog člana, ona je dužna da Komisiji za vodoprivredu predloži postupak rješavanja te raspodjele arbitražom ili na drugi, obostrano prihvatljiv način, najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka rokova iz stava 2 ovog člana.

Komisija za vodoprivredu je dužna da predlog iz stava 3 ovog člana odmah po prijemu dostavi ugovornim stranama.

IV DRUGI NADLEŽNI ORGANI, TIJELA I DRUŠTVA

Član 22

Nadležni organi, tijela i društva koja se bave vodnom djelatnošću ugovornih strana ili koja svojom djelatnošću imaju ili mogu, s vodoprivrednog stanovišta, imati uticaj na vode, vodne objekte i uređaje za korišćenje voda, ostvarivaće direktne kontakte i sve druge oblike međusobne saradnje radi izvršenja potrebnih aktivnosti u sprovođenju ovog ugovora.

Kontakti i saradnja iz stava 1 ovog člana ograničeni su nacionalnim zakonodavstvom i ovim ugovorom i ne mogu biti u suprotnosti sa ovlašćenjima ugovornih strana i Komisije za vodoprivredu, kao i mjerama i aktima koje oni donose.

V TROŠKOVI

Troškovi rada Komisije za vodoprivredu

Član 23

Troškove organizovanja i održavanja zasijedanja Komisije za vodoprivredu, sastanaka potkomisija, odnosno sastanaka stručnjaka, snosi ona ugovorna strana na čijoj državnoj teritoriji se sastanak održava. Troškove za učešće na zasijedanju Komisije i druge sastanke snosi svaka ugovorna strana za svoje predstavnike.

Drugi troškovi

Član 24

Ugovorne strane će sporazumno utvrditi troškove, podjelu troškova i način plaćanja održavanja i rada postojećih, kao i planiranja, projektovanja i izgradnje budućih vodnih objekata i postrojenja koji su od

zajedničkog interesa, bez obzira na čijoj državnoj teritoriji se nalaze, kao i drugih aktivnosti koje su vezane za realizaciju ovog ugovora.

Troškove koji nastaju u vezi sa planiranjem, projektovanjem, izgradnjom, održavanjem i pogonom vodnih objekata i postrojenja, koji se nalaze na državnoj teritoriji jedne ugovorne strane, a služe interesima druge ugovorne strane, snosiće u cjelini zainteresovana ugovorna strana.

Troškove saniranja akcidentnog zagađenja, kao i troškove po osnovu odgovornosti za štete od prekograničnih uticaja snosi ugovorna strana koja je odgovorna za nastanak tog zagađenja odnosno štete.

Finansijska i poreska pitanja koja proisteknu iz realizacije ovog ugovora, regulisaće se uz poštovanje važeće pravne regulative ugovornih strana.

U slučaju da ugovorne strane imaju potrebu i mogućnost da dio troškova potrebnih za realizaciju odredbi ovog ugovora pokriju korišćenjem međunarodnih finansijskih sredstava, ugovorne strane će usaglašeno djelovati i saradivaće u obezbjeđenju finansijske pomoći i realizaciji projekata.

Finansijska pitanja, vezana za primjenu ovog ugovora, koja nijesu regulisana ovim ugovorom ili aktima donesenim u skladu sa ovim ugovorom, ugovorne strane će urediti sporazumno.

VI CARINSKE ODREDBE

Član 25

Ugovorne strane uzajamno će osigurati pojednostavljeni carinski postupak za robe potrebne za realizaciju predviđenih projekata i ciljeva, kao i nesmetano kretanje iz jedne ugovorne strane u drugu osoba koje obavljaju radove, u skladu sa ovim ugovorom..

Za izvršenje obaveza iz stava 1 ovog člana nadležni organi ugovornih strana mogu, po potrebi, zaključiti poseban ugovor.

VII RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 26

Ugovorne strane će nastojati da se sve nejasnoće u tumačenju i primjeni ovog ugovora i eventualni sporovi koji iz toga proisteknu rješavaju u okviru Komisije za vodoprivredu.

Pitanja o kojima se na nivou Komisije ne postigne saglasnost, rješavaće ugovorne strane.

Ako ugovorne strane ne uspiju da riješe spor oko tumačenja ili primjene ovog ugovora, svaka ugovorna strana može predložiti postupak rješavanja spora arbitražom, u skladu sa članom 22 i Aneksom 4 Konvencije o zaštiti i korišćenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Helsinki, 1992. godine).

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu ovog ugovora

Član 27

Ovaj ugovor stupa na snagu danom prijema zadnjeg pisanog obavještenja o ispunjavanju uslova za njegovo stupanje na snagu u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom ugovornih strana.

Ugovorne strane će se obavijestiti diplomatskim putem da su ispunjeni svi uslovi iz stava 1 ovog člana.

Trajanje, izmjena i otkaz ovog ugovora

Član 28

Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme.

Svaka ugovorna strana može predložiti izmjene ovog ugovora. Izmjene ugovora stupaju na snagu na način utvrđen u članu 27 ovog ugovora.

Svaka ugovorna strana može u bilo koje vrijeme otkazati ovaj ugovor, s tim da o otkazu obavijesti diplomatskim putem drugu ugovornu stranu. U tom slučaju ovaj ugovor prestaje da važi po isteku godinu dana od dana prijema pisanog obavještenja o njegovom otkazivanju.

Sačinjeno u _____ dana __. _____ 2024. godine u po dva originalna primjerka na crnogorskom jeziku i na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanskom, hrvatskom, srpskom), pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

**ZA VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**ZA VLADU
CRNE GORE**